Załącznik do Uchwały Nr XVII/180/20
Rady Powiatu Wrocławskiego
z dnia 15 grudnia 2020 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WROCŁAWSKIM NA LATA 2021 – 2023

WROCŁAW 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP ……... 3

I. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej ……..…… 4

II. Podstawy prawne Programu …….. 7

III. Adresaci Programu ……. 10

IV. Diagnoza systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim ……... 10

1. Rodzinna piecza zastępcza …….. 12
2. Instytucjonalna piecza zastępcza ……. 16
3. Zasoby gminne w obszarze wsparcia rodziny biologicznej ……... 20
4. Współpraca z instytucjami na rzecz systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim… 26

V. Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2018 – 2020 ……... 26

VI. Analiza SWOT Systemu Pieczy Zastępczej Powiatu Wrocławskiego ……... 43

VII. Cele ogólne i szczegółowe oraz przewidziane efekty Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 …… 44

VIII. Czas realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 i zakładane rezultaty …… 45

IX. Harmonogram realizacji zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 …… 46

X. Koordynacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 …….. 51

XI. Zakładane źródła finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 …… 51

XII. Ewaluacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 …... 52

WSTĘP

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 - 2023, zwany dalej Programem, został sporządzony na podstawie założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821). Powyższa ustawa określa obowiązki jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 180 przywołanej ustawy, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, funkcjonującej na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz o aktualne potrzeby w zakresie konieczności zapewnienia dzieciom miejsca pobytu, opieki i wychowania, w sytuacji ingerencji sądu rodzinnego we władzę rodzicielską ich biologicznych i faktycznych rodziców. Program opracowano wykorzystując sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez Powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz sprawozdania i informacje własne PCPR.

Podstawę rozwiązań przyjętych w Programie stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 7 lipca 1991 r., a w szczególności: prawo dziecka do rodziny i pozostawania pod opieką rodziców, prawo do poszanowania więzi rodzinnych dziecka odseparowanego z jakichkolwiek powodów od rodziców, prawo do ustanowienia dlań pieczy zastępczej.

Celem Programu jest rozwój nowych i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz zapewnienie dzieciom pozbawionym należytej opieki rodzicielskiej pieczy zastępczej, organizowanie pomocy dla osób usamodzielnianych poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia, jak również organizowanie różnorodnych form wsparcia dla osób prowadzących różne formy pieczy zastępczej.

Ponadto Program jest kontynuacją działań podjętych w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020" i zawiera w sobie cele i kierunki działań w perspektywie trzyletniej, które będą podejmowane przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, uwzględniając przy tym potrzeby rodzin zastępczych i ich podopiecznych. Wskazuje na konieczność tworzenia nowych rodzin zastępczych, prowadzenia szkoleń dla rodzin zastępczych, promocję rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu oraz kontynuację zapewniania specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych, ich podopiecznych. Istotnym elementem Programu jest także konieczność podnoszenia kompetencji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, celem poszerzania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do efektywnej pracy z rodziną.

I. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Na mocy Zarządzenia Nr 48/2011 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 22 września 2011 r. na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy przede wszystkim, zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo- -wychowawczej typu rodzinnego,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej należy do Powiatu. Z kolei rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Jest także zobowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie. Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,

- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 132 ww. ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy, w konsultacji w szczególności z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka. Pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonuje się nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje także oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisów o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 130 przedmiotowej ustawy organizator rodzinnej pieczy zastępczej oceny sytuacji dziecka dokonuje na posiedzeniu z udziałem:

- odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzących rodzinny dom dziecka,

- pedagoga,
- psychologa,
- właściwego asystenta rodziny,
- przedstawiciela ośrodka adopcyjnego,
- koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych, organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, osoby bliskie dziecku.

W myśl art. 131 ustawy, ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu.

II. Podstawy prawne Programu

Podstawę prawną opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023 stanowi art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną zapisane w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2023, realizowane są na podstawie:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821),
- ustawy z dnia 25 lutego z 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Przedmiotowy Program wskazuje kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim. Program sporządzono zgodnie z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2016 – 2025 zatwierdzonej Uchwałą Nr X/73/16 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 9 marca 2016 r., Cel strategiczny 4

Kształtowanie zrownoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej, cel operacyjny: Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczpospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy:

- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa,
- powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,

- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- finansowanie: 1) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu, 2) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, 3) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy,
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8 ustawy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1ustawy,
- finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy,
- finansowanie:
  a) wydatków związanych z dowozem do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego,
  b) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych,
  c) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo- -wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne – dotyczących osób, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2a ustawy, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka,

placówkach opiekuńczo - wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych,

- finansowanie dodatku wychowawczego, tzw. 500+.

III. Adresaci Programu

Program skierowany jest bezpośrednio do:

1. przedstawicieli rodzinnej pieczy zastępczej i dzieci w nich przebywających,
2. usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
3. kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka,
4. kierownictwa i kadry placówek opiekuńczo - wychowawczych.

Partnerami w realizacji założeń Programu są:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu - Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej będący jednocześnie koordynatorem Programu,
2. rodziny zastępcze,
3. rodziny pomocowe,
4. Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich, wraz z obsługiwanymi placówkami opiekuńczo -wychowawczymi,
5. placówki oświatowe,
6. ośrodki pomocy społecznej, w tym asystencji rodzin,
7. właściwe sądy rodzinne,
8. właściwe Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich,
9. Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim,
10. Ośrodek Adopcyjny przy Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej we Wrocławiu,
11. Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu,
12. Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych we Wrocławiu,
13. organizacje pozarządowe.

IV. Diagnoza systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim

Powiat Wrocławski położony jest w środkowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocławia, które jest siedzibą Powiatu. Graniczy z 7 powiatami ziemskimi: trzebnickim, oleśnickim, oławskim, strzelińskim, dzierżoniowskim, świdnickim i średzkim. Jego powierzchnia wynosi 1 118 km^2, co lokuje go na trzecim miejscu pod względem wielkości w województwie dolnośląskim.

W skład Powiatu wchodzą 3 gminy miejsko-wiejskie: Kąty Wrocławskie, Sobótka i Siechnice oraz 6 gmin wiejskich: Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków i Żórawina.

Rysunek nr 1
Mapa Powiatu Wrocławskiego

Celem głównym Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest stworzenie dziecku stabilnego środowiska zapewniającego właściwe wychowanie i opiekę do czasu powrotu dziecka do rodziny biologicznej bądź do momentu przysposobienia lub usamodzielnienia się. Poprzez stworzenie zastępczego stabilnego środowiska opiekuńczo – wychowawczego, w szczególności w sytuacji zerwania więzi rodzinnych lub ich nienawiązania, należy rozumieć przede wszystkim zapewnienie dziecku możliwości zaspokajania jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych oraz przygotowanie do samodzielnego życia oraz pokonywania trudności życiowych pamiętając o podtrzymywaniu kontaktów z rodziną i rówieśnikami.

Od kandydatów na rodziny zastępcze oczekuje się świadomości czasowości opieki nad dzieckiem oraz gotowości i akceptacji możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej, przy czym dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku kontynuowania nauki – nie dłużej niż do 25 roku życia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzicielstwo zastępcze adresowane jest do małżeństw lub osób nie pozostających w związku małżeńskim. Osoby, które pełnią funkcję rodziny zastępczej są zobowiązane rękojmią należytego sprawowania pieczy zastępczej, posiadania pełnej władzy rodzicielskiej,

wypełniania obowiązku alimentacyjnego (w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego), dysponowania pełną zdolnością do czynności prawnych, zdolnością do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim i pozytywną opinią psychologiczną o posiadaniu predyspozycji i motywacji. Kandydaci na rodziców zastępczych powinni zapewnić dziecku odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań oraz wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek jej zorganizowania spoczywa na Powiecie. Wyróżniamy pieczę zastępczą rodzinną oraz instytucjonalną.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza to system, w skład którego wchodzą spokrewnione, niezawodowe, zawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka:

- **Rodzina zastępcza spokrewniona** – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- **Rodzina zastępcza niezawodowa** - rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- **Zawodowa rodzina zastępcza**, w tym:

a) pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej,

b) specjalistyczna rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci, skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej **zawodowej** lub **niezawodowej** w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które uzyskały pełnoletność. Wyjątek stanowi konieczność umieszczenia rodzeństwa. Zawodowe rodziny zastępcze to rodziny, które z tytułu wykonywanej pracy otrzymują wynagrodzenie. Opiekują się niespokrewnionymi dziećmi, najczęściej we własnych mieszkaniach czy domach. Osoby takie (w wypadku małżeństwa zarówno żona, jak i mąż) muszą przejść przez cykl badań i szkolenie oraz otrzymać zaświadczenie o kwalifikacji.

- **Rodzinny Dom Dziecka** – tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujących opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W przypadku konieczności umieszczenia rodzeństwa za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Tabela nr 1.
Piecza rodzinna funkcjonująca na terenie Powiatu Wrocławskiego w latach 2018 – 2020 (dane liczbowe roczne)

	Rok 2020 stan na dzień 31.10.2020 r.		Rok 2019		Rok 2018	
Typ Rodziny	**liczba rodzin**	**liczba dzieci**	**liczba rodzin**	**liczba dzieci**	**liczba rodzin**	**liczba dzieci**
rodziny spokrewnione	111	144	110	146	111	146
rodziny niezawodowe	78	102	75	106	79	102
rodziny zawodowe	3	9	4	9	4	12
rodziny zawodowe specjalistyczne	1	3	1	3	1	3
rodziny zawodowe - pogotowie rodzinne	2	6	3	13	4	23
Rodzinne Domy Dziecka	5	35	6	41	6	46
Razem	**200**	**299**	**199**	**318**	**205**	**332**

Źródło: opracowanie własne

W omawianym okresie daje się zauważyć, że ogólny poziom rodzinnych form pieczy zastępczej utrzymuje się na wysokim poziomie – ok. 200 rodzin zastępczych.

Wykres nr 1
Roczna liczba form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego w latach 2018 – 2020

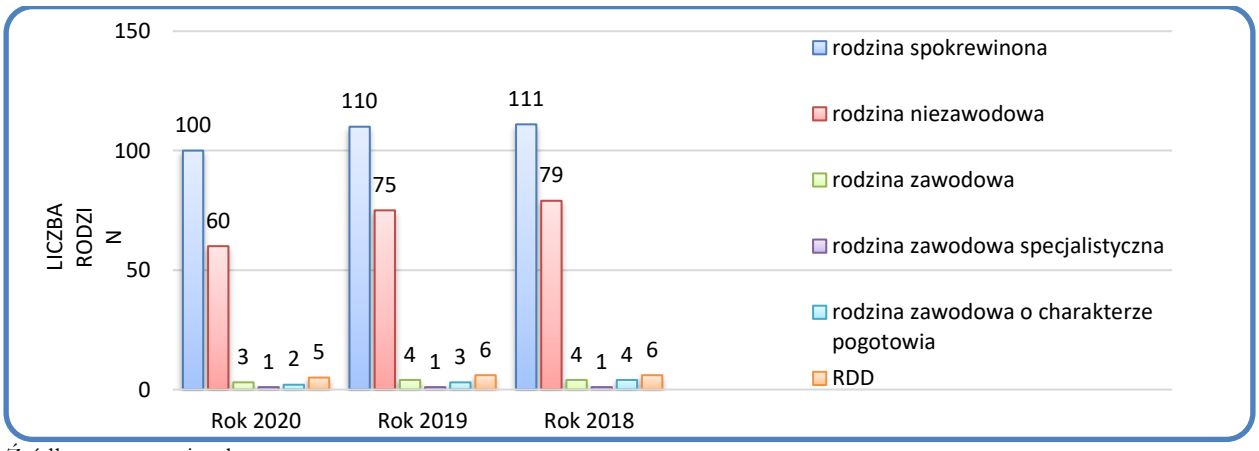

Źródło: opracowanie własne

Analiza powyższych danych wskazuje, że na przestrzeni lat 2018 – 2020 wśród rodzinnych form pieczy zastępczej dominują rodziny zastępcze spokrewnione, które utrzymują się na porównywalnym poziomie, co także jest widoczne w przypadku rodzin zastępczych niezawodowych. Sytuacja ta wynika z faktu, że to babcie, dziadkowie i rodzeństwo dziecka, jako pierwsi poczuwają się do odpowiedzialności za opiekę nad najbliższym członkiem rodziny w sytuacji zaistniałego kryzys rodzicielskiego, kierując się przy tym okolicznościami pozostania dziecka w systemie rodziny biologicznej. Analogicznie jest wobec rodzin zastępczych niezawodowych, przy czym w zdecydowanej większości stanowią je ciocie, wujkowie i kuzynostwo dziecka. Dynamika zmian zauważalna jest w przypadku rodzin zastępczych zawodowych (w tym zawodowych specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego), których liczba w 2020 r. zmalała w stosunku do 2018 r. o 33% (3 rodziny), na skutek zaistniałych na przestrzeni lat 2018 – 2020 przekształceń zawodowych rodzin zastępczych (np. z Rodzinnego Domu Dziecka na rodzinę zastępczą zawodową), podejmowanych decyzji o zmianie miejsca zamieszkania (wyprowadzka z terenu Powiatu Wrocławskiego) oraz życiowych decyzji dot. rezygnacji z dalszego pełnienia funkcji rodziny zawodowej. Zmniejszenie funkcjonujących Rodzinnych Domów Dziecka w 2020 r. wynika z zaistniałej okoliczności przekształcenia RDD w rodzinę zawodową.

Kolejnym obszarem diagnozującym system rodzinnej pieczy zastępczej jest liczebność dzieci, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2.
Roczna liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego w latach 2018 – 2020

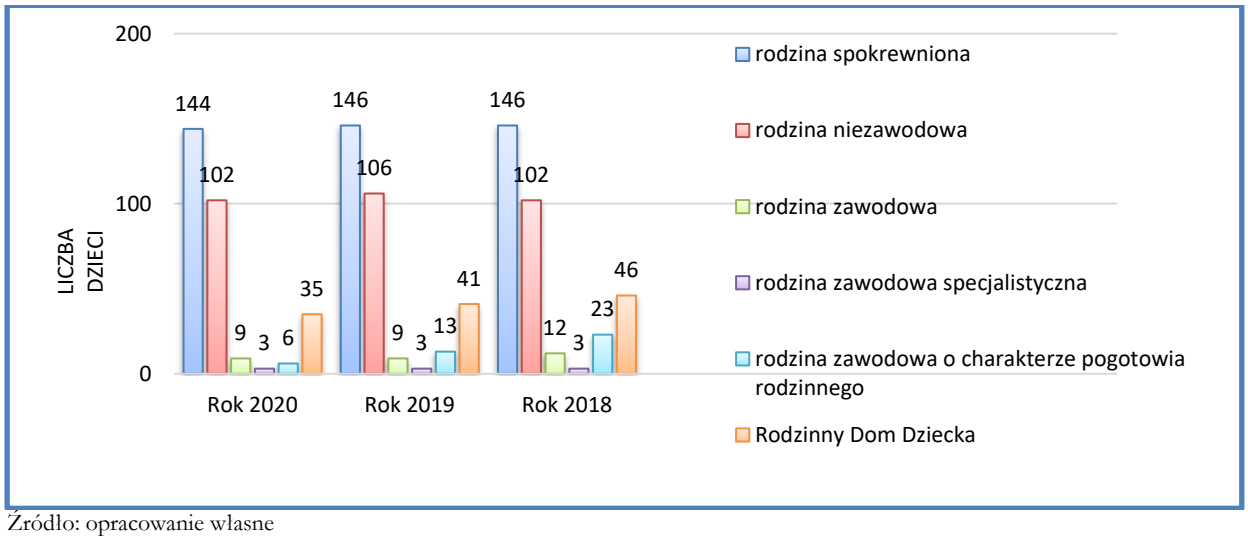

Źródło: opracowanie własne

Na przestrzeni lat 2018 – 2020 zauważalna jest dynamika zmian ogólnej liczby dzieci w pieczy zastępczej, która bezpośrednio odnosi się do poszczególnych form pieczy zastępczej, a mianowicie rodzin zastępczych zawodowych (w tym zawodowych specjalistycznych i pełniących

funkcję pogotowia rodzinnego) i Rodzinnych Domów Dziecka. Zaistniały spadek liczby dzieci w powyższych formach pieczy pozostaje w silnej zależności ze spadkiem liczby tychże form pieczy w analizowanym okresie. Zmniejszenie liczby Rodzinnych Domów Dziecka powoduje zmniejszenie liczby miejsc w tej formie pieczy nawet do 8 dzieci, a w rodzinach zastępczych zawodowych do 3 miejsc. Dynamika liczby dzieci w omawianych typach rodzin pozostaje także w zależności od okoliczności zabezpieczania licznych rodzeństw, co miało miejsce w 2018 r.

Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej określone są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej i w okresie obowiązywania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020 zostały wzbogacone o wsparcie świadczone na rzecz rodzin w ramach projektów unijnych:

- w przedmiocie realizacji projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego" skoncentrowanego na rozwoju zasobów kompetencji rodzicielskich rodzin i dzieci w nich przebywających oraz dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej - wsparciem objęto ok. 300 osób,
- w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19", którego głównym celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej poprzez wyposażenie pieczy zastępczej w sprzęt komputerowy z oprogramowaniem, w sprzęt audiowizualny, oprogramowanie dla osób z niepełnosprawnością, wyposażenie miejsc izolacji oraz środki ochrony osobistej - wsparciem objęto 117 rodzin zastępczych i 3 placówki opiekuńczo -wychowawcze,
- z myślą o pełnoletnich wychowankach pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej realizowany jest od 1 marca 2019 r. projekt „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich", który ma na celu przygotowanie młodej osoby do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz zintegrowanie jej ze społecznością lokalną. Specjalistyczna kadra wspomaga osoby przebywające w Mieszkaniu w codziennym funkcjonowaniu. Wsparcie to polega na nauce i utrwalaniu umiejętności w wykonywaniu codziennych czynności domowych, m.in.: w planowaniu wydatków, pomocy w pozyskaniu mieszkania i pracy, zdobyciu wykształcenia i zawodu. Praca specjalistów dostosowana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z tej formy wsparcia - wsparciem objęto 5 osób.

Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Uzależnienia rodziców, w szczególności od alkoholu oraz bezradność opiekuńczo - wychowawcza to dominujące przyczyny ingerencji sądów rodzinnych we władzę rodzicielską, w następstwie czego dzieci zostają umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 2.
Główne powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Lp.	Przyczyna	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
		2018 I półrocze	2018 II półrocze	2019 I półrocze	2019 II półrocze	2020 I półrocze
1	sieroctwo	7	4	6	6	5
2	półsieroctwo	23	26	21	21	19
3	uzależnienia rodziców, w tym:	68	86	99	103	97
	od alkoholu	66	83	98	100	96
4	przemoc w rodzinie	6	12	13	17	21
5	bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	93	70	78	73	79
6	niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	2	1	2	2	0
7	długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	12	6	6	5	8
8	ubóstwo	0	0	0	0	0
9	bezrobocie	0	0	0	1	0
10	nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	4	4	5	1
11	pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	3	2	1	0	2
12	inne	40	41	39	38	30
13	dzieci cudzoziemców	0	0	0	0	0
14	małoletnie matki	2	2	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W sytuacji wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub niemożności umieszczenia w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Zadania Powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej dotyczą w szczególności zapewnienia dzieciom, które z różnych względów nie mogą być umieszczone w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, miejsca w placówkach opiekuńczo - wychowawczych poprzez tworzenie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych w liczbie i rodzaju odpowiednim do potrzeb Powiatu, monitorowania potrzeb dzieci w placówkach opiekuńczo –

wychowawczych w związku z wysokością środków Powiatu przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej oraz wysokość środków finansowych na bieżące funkcjonowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej, współpracy z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi w zakresie okresowej oceny aktualnej sytuacji dziecka umieszczonego w placówce w formie udziału przedstawiciela Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w zespole do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci z terenu Powiatu, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu.

Każda placówka opiekuńczo - wychowawcza w swych założeniach ustawowych:

1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Na mocy uchwał z dnia 14 listopada 2017 r. Rady Powiatu Wrocławskiego z dniem 1 stycznia 2018 r. powstały:

1. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich (limit miejsc: 7) - zapewnia doraźną opiekę dzieciom w czasie trwania sytuacji kryzysowej w ich rodzinach oraz w szczególnych przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki. Do tego typu Placówki kierowane są dzieci w wieku od 10-go do 18-go roku życia.
2. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 w Kątach Wrocławskich (limit miejsc: 14) - zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieci młodszych, tj. pomiędzy 10-ym a 15-ym rokiem życia, z uregulowaną sytuacją prawną.
3. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 w Kątach Wrocławskich (limit miejsc: 14) - analogicznie jak powyższa placówka zapewnia opiekę i wychowanie młodzieży powyżej 15-go roku życia, przygotowującej się do procesu usamodzielnienia.

Placówki prowadzone są jako jednostki budżetowe Powiatu Wrocławskiego i zabezpieczają łącznie 35 miejsc. Funkcjonują w odrębnych budynkach, w ramach Powiatowego Centrum Usług

Społecznych z siedzibą w Kątach Wrocławskich przy ul. 1 Maja 43, które zapewnia wspólną obsługę administracyjną, finansową, organizacyjną i prawną dla ww. Placówek.

W 2019 r. zakończono przebudowę infrastruktury i remont Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych typu Socjalizacyjnego Nr 1 i Nr 2 dofinansowany ze środków własnych Powiatu i projektu unijnego pn. *„Zwiększenie dostępu do usług społecznych poprzez przebudowę, remont i wyposażenie Domu Dziecka w Kątach Wrocławskich"* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej, działanie 6.1 Inwestycje w działania społeczne, Poddziałanie 6.1.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną EFS. Placówki zostały gruntownie wyremontowane, docieplono budynki, zmodernizowano instalację elektryczną, sanitarną oraz w pełni wyposażono pomieszczenia Placówek. Przeprowadzono prace remontowe terenu wokół obiektów, w wyniku czego powstało boisko wielofunkcyjne, plenerowa siłownia, wiata z miejscami do siedzenia i grillem.

Tabela nr 3.
Roczna liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2018 – 2020 (pobyt rotacyjny)

Rok	Liczba dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Kątach Wrocławskich
2018	42
2019	47
2020 **stan na dzień 31.10.2020 r.**	36
Ogółem	125

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 3.
Liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2018 – 2020

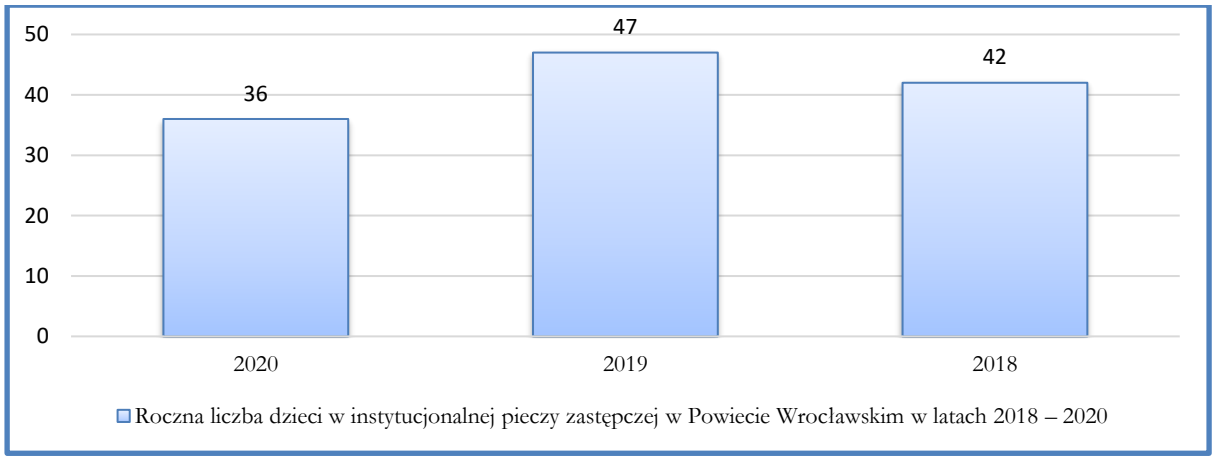

Źródło: opracowanie własne

Analiza danych w zakresie instytucjonalnej opieki zastępczej wskazuje na utrzymującą się na zbliżonym poziomie liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w minionych latach.

Ważnym elementem systemu pieczy zastępczej jest usamodzielnienie opuszczających ją wychowanków. Mając na uwadze fakt, iż pełnoletnie osoby opuszczające pieczę zastępczą (przede wszystkim instytucjonalną) często nie mogą liczyć na wsparcie ze strony środowiska naturalnego, proces usamodzielnienia jest procesem pomagania i stanowi najlepsze kryterium oceny skuteczności podejmowanych działań.

Osoby opuszczające rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze otrzymują pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Najchętniej wybieraną formą wsparcia wychowanków jest udzielana pomoc na kontynuowanie nauki, która umożliwia wychowankom pozostanie w dotychczasowej formie opieki zastępczej, z jednoczesną możliwością ukończenia szkoły.

Atrakcyjną formą udzielenia pomocy i częściowego wsparcia pełnoletnich wychowanków jest także zapewnienie miejsca w Mieszkaniu Chronionym rozumianym jako lokal mieszkalny, którego warunki mają za zadanie przygotować osoby w nim mieszkające do prowadzenia samodzielnego życia, uczestnictwa w życiu społecznym i ułatwić integrację społeczną.

Przyczyny umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Uzależnienia rodziców, w szczególności od alkoholu oraz bezradność opiekuńczo – wychowawcza, to dominujące przyczyny ingerencji sądów rodzinnych we władzę rodzicielską, w następstwie czego dzieci zostają umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 4.
Główne powody umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp.	Przyczyna	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
		2018 I półrocze	2018 II półrocze	2019 I półrocze	2019 II półrocze	2020 I półrocze
1	sieroctwo	0	0	0	1	1
2	półsieroctwo	0	0	6	5	6
3	uzależnienia rodziców, w tym:	13	16	15	12	13
	od alkoholu	13	16	15	12	13
4	przemoc w rodzinie	0	1	1	1	1
5	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	7	12	7	8	6

6	niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	0
7	długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	2
8	ubóstwo	0	0	0	0	0
9	bezrobocie	0	0	0	0	0
10	nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0	0	0
11	pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0	0	0
12	inne	0	0	1	0	0
13	dzieci cudzoziemców	0	0	0	0	0
14	małoletnie matki	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

3. Zasoby gminne w obszarze wsparcia rodziny biologicznej

Wspieranie rodziny powinno opierać się na eliminowaniu sytuacji, w których dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną, a tym samym na podejmowaniu działań profilaktycznych, poprzez współpracę różnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Stąd też na poziomie gminy niezbędne są działania zmierzające do wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, w tym poradnictwo dla rodzin, organizowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci, pomoc w formie rodzin wspierających oraz asystenta rodziny, tworzenie i realizacja programów wspierających rodzinę.

Tabela nr 5.
Najczęściej występujące problemy w rodzinie, którym udzielono wsparcia i pomocy

Najczęściej występujące problemy w rodzinie, którym udzielono wsparcia i pomocy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej			
Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r. (I półrocze)
GOPS w Czernicy	długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm		
GOPS w Długołęce	trudności opiekuńczo – wychowawcze, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, nadużywanie alkoholu/uzależnienia, bezrobocie bądź bierność zawodowa, długotrwała lub ciężka choroba, rodzina niepełna		

GOPS w Jordanowie Śląskim	ubóstwo, ochrona macierzyństwa		
GOPS w Kątach Wrocławskich	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, nadużywanie alkoholu, potrzeba ochrony macierzyństwa, samotne wychowanie, niepełnosprawność, długotrwała choroba		
GOPS w Kobierzycach	długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność	długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie,	długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie
GOPS w Mietkowie	uzależnienia, niezaradność życiowa, problemy ze stawianiem granic, nieudolność		
GOPS w Siechnicach	brak prawidłowych umiejętności rodzicielskich, brak prawidłowych umiejętności komunikacyjnych, nieprawidłowe relacje w rodzinie, konflikty małżeńskie, trudności w relacjach małżeńskich, brak właściwych wzorców rodzinnych, problemy psychologiczne i psychiczne, niska samoocena, niezaradność życiowa, ubóstwo, problemy finansowe, zajęcia komornicze, brak umiejętności gospodarowania finansami, brak stałego źródła dochodów, bezrobocie i nieaktywność zawodowa, niskie wykształcenie, brak kwalifikacji, uzależnienie od alkoholu, nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, trudne warunki mieszkaniowe, problemy zdrowotne, zaniedbania zdrowotne, niepełnosprawność		
OPS w Sobótce	długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, bezrobocie		
GOPS w Żórawinie	długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bezrobocie		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

Analiza powyższych danych wskazuje, że w zdecydowanej większości Gmin okoliczności objęcia rodziny pomocą i wsparciem to jej bezradność opiekuńczo – wychowawcza, długotrwała choroba, niepełnosprawność, uzależnienie, ubóstwo i przemoc w rodzinie. Formą wsparcia w postaci pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych objęto najwięcej rodzin z terenu Gmin: Sobótka, Czernica i Kobierzyce (tabela nr 6). Zapewnienie rodzinom pomocy przy opiece i wychowaniu dziecka, to mocna strona Gmin: Kobierzyce, Sobótka, Kąty Wrocławskie i Czernica (tabela nr 7).

Tabela nr 6.
Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy z rodziną - art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r. (I półrocze)
GOPS w Czernicy	179	184	115
GOPS w Długołęce	40	35	26
GOPS w Jordanowie Śląskim	3	4	2
GOPS w Kątach Wrocławskich	26	29	4

GOPS w Kobierzycach	103	101	57
GOPS w Mietkowie	0	0	40
GOPS w Siechnicach	19	23	24
OPS w Sobótce	250	280	100
GOPS w Żórawinie	10	7	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

Tabela nr 7.
Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy z rodziną - art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r. (I półrocze)
GOPS w Czernicy	80	88	brak danych
GOPS w Długołęce	0	0	0
GOPS w Jordanowie Śląskim	0	0	0
GOPS w Kątach Wrocławskich	17	16	3
GOPS w Kobierzycach	42	50	20
GOPS w Mietkowie	0	0	4
GOPS w Siechnicach	0	0	0
OPS w Sobótce	29	29	15
GOPS w Żórawinie	9	6	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

Wymienione wyżej problemy mogą warunkować występowanie niewydolności i bezradności wychowawczej, co za tym idzie, konieczności przejęcia opieki na dziećmi przez rodzinne lub instytucjonalne formy pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych na poziomie gminnym, prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem w formie pracy z rodziną, z uwzględnieniem zasobów środowiska lokalnego przez działania:

a) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny:
   - GOPS w Czernicy,
   - GOPS w Długołęce,
   - GOPS w Jordanowie Śląskim, Stowarzyszenie „Szkoła Dobrego Startu" w Jordanowie Śląskim,
   - GOPS w Kątach Wrocławskich, Zespołu Interdyscyplinarnego w Kątach Wrocławskich, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich, Punktu Konsultacyjnego w Kątach Wrocławskich, Gabinetu Zamiejscowego Powiatowego

Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych we Wrocławiu, Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich, placówek służby zdrowia, placówek oświatowych, świetlic wiejskich,

- GOPS w Kobierzycach,
- GOPS w Mietkowie,
- GOPS w Siechnicach,
- OPS w Sobótce, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punktu Konsultacyjnego działającego przy OPS w Sobótce,
- GOPS w Żórawinie, placówek oświatowych.

b) placówek wsparcia dziennego (tabela nr 8),

c) rodzin wspierających (tabela nr 9).

Tabela nr 8.
Liczba placówek wsparcia dziennego - art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r. (I półrocze)
GOPS w Czernicy	3		
GOPS w Długołęce	0	0	0
GOPS w Jordanowie Śląskim	0	0	0
GOPS w Kątach Wrocławskich	0	0	0
GOPS w Kobierzycach	0	0	0
GOPS w Mietkowie	0	0	0
GOPS w Siechnicach	0	0	0
OPS w Sobótce	0	0	1 (4 rodziny objęte wsparciem)
GOPS w Żórawinie	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

Tabela nr 9.
Liczba rodzin wspierających - art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r. (I półrocze)
GOPS w Czernicy	0	0	0
GOPS w Długołęce	0	0	0

GOPS w Jordanowie Śląskim	0	0	0
GOPS w Kątach Wrocławskich	0	0	0
GOPS w Kobierzycach	0	0	0
GOPS w Mietkowie	0	0	0
GOPS w Siechnicach	0	0	0
OPS w Sobótce	2 (3 rodziny objęte wsparciem)	0	0
GOPS w Żórawinie	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

Powyższe dane wskazują, że w zdecydowanej większości Gmin zasoby środowisk lokalnych są znacznie ograniczone do działań samego ośrodka pomocy społecznej oraz placówek oświatowych. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu przy wykorzystaniu rodziny wspierającej, placówki wsparcia dziennego czy też sił środowiskowych, wykorzystywane jest przez kilka Gmin. Niewykorzystanie zasobów może mieć wpływ na liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Za główny i powszechny element systemu wsparcia rodziny biologicznej uważana jest instytucja asystenta rodziny, którego rolą jest pomoc rodzinie. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 163). W przypadku, gdy rodzicem wychowującym dziecko jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy, pracownik socjalny przeprowadza u tego rodzica wywiad, a następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela temu rodzicowi asystenta rodziny. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Nierzadko także sądy rodzinne zobowiązują rodziców biologicznych do współpracy z asystentem rodziny, upatrując w tym rozwiązaniu szanse wzmocnienia kompetencji rodzicielskich i pozostawienia dziecka pod faktyczną opieką rodziców. Tym samym na osobach asystentów rodzin spoczywa społeczne poczucie odpowiedzialności za sukces rodziców biologicznych, niezależnie od potencjału, zasobów i woli samej rodziny.

Dane zawarte w tabeli nr 10 ilustrują zasoby gminne w instytucję asystenta rodziny. Spośród 9 gmin na przestrzeni analizowanych lat, tylko jeden ośrodek pomocy społecznej nie zatrudniał asystenta rodziny w latach 2018 - 2019, zaś w roku 2020 tylko jeden ośrodek nim nie dysponuje.

Największa liczbę asystentów rodziny posiada GOPS w Długołęce, który także objął opieką największą liczbę rodzin.

Tabela nr 10.
Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych ich pomocą

Gmina	2018 r.		2019 r.		2020 r. (I półrocze)	
	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin
GOPS w Czernicy	1	3	1	8	1	brak danych
GOPS w Długołęce	3	40	3	35	3	27
GOPS w Jordanowie Śląskim	1	3	1	3	1	2
GOPS w Kątach Wrocławskich	1	17	1	16	0	0
GOPS w Kobierzycach	2	20	2	20	2	15
GOPS w Mietkowie	0	0	0	0	2	2
GOPS w Siechnicach	1	19	3*	23	3*	24
OPS w Sobótce	2	19	1	19	1	15
GOPS w Żórawinie	1	10	1	7	1	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej
*2,5 etatu – 3 pracowników

Zasoby gminne dotyczące zatrudnionych asystentów rodziny pozostają w ścisłej korelacji z liczbą rodzin i dzieci w nich umieszczonych, zagrożonych ingerencją sądu we władzę rodzicielską (tabela nr 11), konsekwencją czego może być konieczność zabezpieczenia dzieci w strukturach pieczy zastępczej.

Tabela nr 11.
Liczba rodzin i dzieci zagrożonych ingerencją sądu

Gmina	2020 r. (I półrocze)	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci
GOPS w Czernicy	4	6
GOPS w Długołęce	2	5
GOPS w Jordanowie Śląskim	0	0
GOPS w Kątach Wrocławskich	6	11
GOPS w Kobierzycach	12	25
GOPS w Mietkowie	2	7
GOPS w Siechnicach	18	33
OPS w Sobótce	2	2
GOPS w Żórawinie	4	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ww. ośrodków pomocy społecznej

4. Współpraca z instytucjami na rzecz systemu pieczy zastępczej Powiatu Wrocławskiego

Realizując zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej nieodzowna jest stała współdziała z instytucjami i organizacjami w zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczą. Partnerzy w realizacji zadań ustawowych to:

- 9 Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej,
- Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Sąd Rejonowy w Oławie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Sąd Rejonowy w Oleśnicy, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Sąd Rejonowy Strzelinie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich przy ww. Sądach,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim,
- Ośrodek Adopcyjny przy Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej we Wrocławiu,
- Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu,
- Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich,
- Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych we Wrocławiu,
- placówki oświatowe na terenie Powiatu Wrocławskiego i Miasta Wrocław,
- organizacje pozarządowe.

Współpraca z wyżej wymienionymi podmiotami ma na celu podniesienie jakości pracy na rzecz dziecka i rodziny. Dąży ona do stałego współdziałania i jest ukierunkowana na rozwiązywanie problemów i potrzeb zarówno w perspektywie krótko, jak i długoterminowej. Nadal jednak istnieje konieczność zacieśnienia współpracy i wypracowania standardów skutecznej pomocy dzieciom i rodzinom, by powstał spójny system wsparcia oraz zintegrowanych działań przy wykorzystaniu kompetencji wszystkich służb.

V. Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2018 – 2020

Celem głównym zawartym w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2018 – 2020 było wzmocnienie systemu pieczy zastępczej. Cel ten udało się zrealizować poprzez wypełnienie 7 wyodrębnionych celów szczegółowych:

CEL GŁÓWNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ				
Cel szczegółowy: Promowanie Idei Rodzicielstwa Zastępczego				
Zadanie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
1. Organizowanie szkoleń dla kadry Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, konferencji promującej pieczę zastępczą.	Zadanie zrealizowane poprzez organizację w dniu 21 września 2018 r. konferencji pt. „Opieka wytchnieniowa – wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w perspektywie rozwiązań krajowych i zagranicznych" w ramach projektu „Koordynacja ekonomii społecznej w województwie dolnośląskim" współfinansowanego ze środków RPO WD 2014-2020 i zostało objęte patronatem honorowym Starosty Powiatu Wrocławskiego Romana Potockiego oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Krótkiej Przerwy (International Short Break Association).	Zadanie zrealizowane poprzez zorganizowanie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego" 6 września szkolenia pt. „Instytucjonalne formy wspierania rodziny na terenie Powiatu Wrocławskiego" dla kadry zarządzającej i pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej, w którym udział wzięło 16 osób, w łącznym wymiarze 8 godzin oraz w okresie od 25 października do 10 grudnia 2 szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej pt. „Współdziałanie PCPR i OPS na rzecz wsparcia rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej", w których udział wzięło 25 osób, w łącznym wymiarze 16 godzin.	Zadanie zrealizowane poprzez zorganizowanie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego" szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej w dniach 18 czerwca oraz 15 i 29 lipca – łącznie udział wzięło 45 osób.	Zwiększenie świadomości społecznej i podjęcie inicjatyw promocji zastępczych form opieki rodzinnej

2. Organizowanie Pikniku Rodzinnego dla rodzin zastępczych i opiekunów Rodzinnych Domów Dziecka z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i Dnia Dziecka.	Zadanie zrealizowane poprzez organizację Pikniku Rodzinnego z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 16 czerwca 2018 r. w Kiełczowie.	Zadanie zrealizowane poprzez organizację Pikniku Rodzinnego z Okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 1 czerwca 2019 r. 4 w Kiełczowie	Zadanie niezrealizowane z uwagi na zapewnienie uczestnikom bezpieczeństwa zdrowotnego z uwagi na obowiązujący w kraju od marca 2020 r. stan pandemii w związku z COVID-19.	
3. Promowanie idei pieczy zastępczej poprzez media: stronę internetową PCPR, gazety lokalne.	Zadanie zrealizowane poprzez: publikację materiałów informacyjnych z zakresu promocji rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rz na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa; rozdysponowanie materiałów informacyjnych w siedzibie PCPR i Starostwa; publikację materiałów informacyjnych w lokalnej prasie – Express Wrocławski, Gazeta Wrocławska; promowanie idei pieczy zastępczej podczas akcji „Białe Niedziele w Powiecie Wrocławskim", które odbyły się – 26 sierpnia, 9 września, 16 września; zorganizowanie akcji promocyjnej przed siedzibą Starostwa – 6 sierpnia; zorganizowanie Przeglądu Kolęd i Pastorałek – 26 stycznia; zorganizowanie Zabawy Mikołajkowej dla dzieci – 7 grudnia.	Zadanie zrealizowane poprzez: publikację materiałów informacyjnych z zakresu promocji rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rz na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa; rozdysponowanie materiałów informacyjnych w siedzibie PCPR i Starostwa; publikację materiałów informacyjnych w lokalnej prasie – Express Wrocławski, Gazeta Wrocławska; promowanie idei pieczy zastępczej podczas akcji „Białe Niedziele w Powiecie Wrocławskim, które odbyły się 2 czerwca, 16 czerwca i 1 września; zorganizowanie akcji promocyjnej pod siedzibą Starostwa – 27 maja; zorganizowanie Zabawy Mikołajkowej – 9 grudnia.	Zadanie zrealizowane poprzez: publikację materiałów informacyjnych z zakresu promocji rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępczej na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa; rozdysponowanie materiałów informacyjnych w siedzibie PCPR i Starostwa; publikację materiałów informacyjnych w lokalnej prasie – Express Wrocławski; promowanie idei pieczy zastępczej podczas akcji „Białe Niedziele w Powiecie Wrocławskim, które odbyły się w dniach: 31 sierpnia, 6 września; 13 września.	

4. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.	Zadanie zrealizowano postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, a także wychowankom pieczy instytucjonalnej, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	
Cel szczegółowy: Zwiększenie ilości rodzin zastępczych				
Zadanie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
5. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.	Zadanie zrealizowano poprzez: utworzenie 15 nowych rodzin zastępczych dla 21 dzieci mieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po raz pierwszy oraz 1 rodziny dla sześciorga rodzeństwa już przebywającego w pieczy zastępczej (5 w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz 1 w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym dla Dzieci w Wierzbicach), a także 3 nowe rodziny dla 3 dzieci już przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	Zrealizowano poprzez utworzenie 21 nowych rodzin zastępczych dla 29 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po raz pierwszy oraz 5 nowych rodzin zastępczych dla 10 dzieci, które już przebywały w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego.	Cel zrealizowany poprzez utworzenie 20 nowych rodzin zastępczych dla 26 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej po raz pierwszy oraz 4 nowych rodzin zastępczych dla 4 dzieci, które już przebywały w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego.	Zwiększenie liczby rodzin zastępczych oraz świadomości i wiedzy wśród rodzin zastępczych w zakresie kompetencji sprawowanej opieki i wychowania.

6. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	W 2018 r. dwukrotnie przeprowadzono postępowanie przetargowe w celu wyłonienia wykonawcy do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na opiekunów zastępczych. Z uwagi na brak możliwości wyłonienia wykonawcy szkolenie nie odbyło się.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie w dniach 4-27 października 2 edycji szkoleń podstawowych dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, każda w wymiarze 50 godzin, w których wzięło udział 16 osób, w ramach projektu unijnego „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”.	Realizacja zaplanowana poprzez: - przeprowadzenie w dniach 16-18 października i w listopadzie lub w grudniu br. (z uwagi na wzrost zachorowalności COVID-19 docelowy termin 4-6 listopada został odwołany) szkolenia podstawowego dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, w wymiarze 50 godzin, dla 12 osób oraz w dniach 16-18 października szkolenia rozszerzonego dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka, w wymiarze 20 h dla 2 osób w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”, - w ramach projektu „W rodzinie jest MOC”; przeprowadzenie w dniach 2-4 października oraz 9-11 października szkolenia podstawowego dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, w wymiarze 50 h, w którym wzięło udziały 3 osoby.	
7. Podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych poprzez szkolenia wewnętrzne, warsztaty edukacyjne.	Zadanie zrealizowano poprzez zorganizowanie w ramach projektu „Piecza Zastępcza Siłą Powiatu Wrocławskiego”: -szkolenia z zakresu treningu kompetencji społecznych dla rodzin zastępczych spokrewnionych (2 edycje dla łącznie	Zadanie zrealizowano poprzez zorganizowanie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”: -„Treningu umiejętności wychowawczych” – 2 grupy w okresie od 1 marca do 16 maja, w wymiarze	Zadanie zrealizowano poprzez: zorganizowanie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”: -szkolenia opiekunów usamodzielnienia w okresie od 1 do 3 lipca, w wymiarze 20h,	

	30 osób) w okresie 20 października – 30 listopada, - warsztatów „Świat Dziecka" (2 edycje dla 24 osób) w terminie 18 października - 18 grudnia, -udział rodzin zastępczych zawodowych w szkoleniu „Praca z dzieckiem z rodziny wieloproblemowej" w dniach 19 i 20 marca w wymiarze 8h, organizowanym przez DOPS we Wrocławiu; -udział rodzin zastępczych zawodowych w szkoleniu „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia (emocjonalne, zachowania lub zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży" w dniach 22 i 23 marca 2018r. w wymiarze 8 h, organizowanym przez DOPS we Wrocławiu, -udział rodzin zastępczych zawodowych w szkoleniu „Dziecko, jako ofiara przemocy – diagnoza i formy pomocy" w dniach 29 i 30 marca 2018 r., w wymiarze 8 h, organizowanym przez DOPS we Wrocławiu.	32 h dla każdej grupy, ukończyło łącznie 7 uczestników; - warsztatów „Świat dziecka" 2 grupy w okresie od 21 marca do 19 września, w wymiarze 35 h dla każdej grupy, ukończyło w sumie 26 uczestników; - szkolenia opiekunów usamodzielnienia – 2 grupy w okresie od 19 do 27 października, w wymiarze 20 h dla każdej grupy, ukończyło łącznie 17 uczestników; - superwizji dla rodzin zastępczych zawodowych oraz niezawodowych – w okresie od 28 listopada do 19 grudnia, w wymiarze 25 godzin, udział wzięło 8 uczestników, - w okresie od 26 sierpnia do 25 września warsztatów z psychologiem dla dzieci w wieku 12 – 14 lat przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego, realizowane w 2 grupach po 10 osób, w wymiarze 6 godzin dla każdej z grup.	które ukończyło 6 osób; - superwizji dla rodzin zastępczych zawodowych oraz niezawodowych – 6 spotkań po 7 godzin, uczestniczyło 8 osób; - w dniach 12 lutego i 14 lutego r. warsztatów z psychologiem dla dzieci w wieku 12 – 14 lat przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego. W warsztatach udział wzięło 10 osób, w wymiarze 6 godzin, - w okresie 17 sierpnia – 20 sierpnia i 31 sierpnia treningu umiejętności społecznych dla dzieci poniżej 15 roku życia. Trening obejmował 5 spotkań x 3 godziny (łącznie 15 godzin), w którym udział wzięło sześcioro dzieci, - w dniach 22 sierpnia, 23 sierpnia oraz 30 sierpnia warsztatów kompetencji społecznych dla dzieci poniżej 15 roku życia. Warsztaty obejmowały 3 spotkania x 8 godzin (łącznie 24 godziny), w których udział wzięło sześcioro dzieci, - w dniu 29 lipca szkolenia pt. „Przemoc w świecie wirtualnym i jej skutki w świecie realnym". W szkoleniu udział wzięło 15 osób, w wymiarze 8 godzin.	

8. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.	Zadanie zrealizowano postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, a także wychowankom pieczy instytucjonalnej, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	
Cel szczegółowy: Wsparcie rodzin zastępczych				
Zadanie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
9. Zapewnienie wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin zastępczych poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, itp.	Zadanie zrealizowano poprzez: - pomoc finansową dla rodzin zastępczych; - poradnictwo i wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych i ich wychowanków – łącznie skorzystało 106 rodzin zastępczych; - poradnictwo prawne – łącznie udzielono 45 porad, - zapewnienie szerokiej oferty szkoleniowej w ramach projektu unijnego „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego".	Cel zrealizowany poprzez: - pomoc finansową dla rodzin zastępczych; - poradnictwo i wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych i ich wychowanków – łącznie skorzystało 47 rodzin zastępczych; - poradnictwo prawne – 144 godziny poradnictwa prawnego, - zapewnienie szerokiej oferty szkoleniowej w ramach projektu unijnego „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego".	Cel zrealizowany poprzez: - pomoc finansową dla rodzin zastępczych; - poradnictwo i wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych i ich wychowanków; - poradnictwo prawne – 96 godzin poradnictwa prawnego, - zapewnienie szerokiej oferty szkoleniowej w ramach projektu unijnego „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego".	Zwiększenie świadomości i wiedzy wśród rodzin zastępczych w zakresie potrzeb i oczekiwań opiekuńczo -wychowawczych małoletnich.

10. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	Zadanie zrealizowano poprzez - zorganizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych oraz rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka – łącznie odbyły się 24 spotkania.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych oraz rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka – łącznie odbyło się 10 spotkań.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych oraz rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka, które w okresie wzmożonych obostrzeń z uwagi na stan pandemii COVID-19 były zawieszone.	
11. Współpraca koordynatora z asystentem rodziny pod kątem planowania pracy z rodziną biologiczną i zastępczą oraz dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny/pracownikami socjalnymi OPS i pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny/pracownikami socjalnymi OPS i pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny/pracownikami socjalnymi OPS i pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	
12. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci poprzez współpracę ze szkołami.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę z pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę z pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	Zadanie realizowane na bieżąco poprzez: - stałą współpracę z pracownikami oświaty, w szczególności w zakresie sporządzania ocen zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	

13. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowane poprzez zapewnienie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego” cyklu szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo -wychowawcze przedstawicieli rodzinnej pieczy zastępczej – „Trening Umiejętności Wychowawczych”, „Świat dziecka”.	Zadanie zrealizowano poprzez: zapewnienie w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”: 1) zatrudnienia w okresie od sierpnia do grudnia w 10 rodzinach zastępczych 10 osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich; 2) wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz socjalnego w okresie od sierpnia do grudnia w ramach Doradczego Punktu Wychowawczego; 3) wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego, poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy w okresie od sierpnia do grudnia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej; 4) przeprowadzenie w dniu 14 grudnia pierwszej edycji Gry Symulacyjnej „Krok w przyszłości” dla dzieci i młodzieży powyżej 15 r.ż., uczestniczyło 11 osób.	Zadanie realizowane na bieżąco poprzez zapewnienia w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego”: 1) zatrudnienia na 10 miesięcy 5 osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich; 2) wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz socjalnego w okresie stycznia do maja w ramach Doradczego Punktu Wychowawczego; 3)wsparcia psychologicznego, socjalnego, prawnego, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz brokera edukacyjnego w okresie od sierpnia do grudnia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej; 4)kontynuacji pierwszej edycji oraz przeprowadzenie drugiej edycji Gry Symulacyjnej „Krok w przyszłości” dla dzieci i młodzieży powyżej 15 r.ż., w sumie uczestniczyło 20 osób; 5) specjalistycznych usług psychologicznych (5 osób, 45 godzin), logopedycznych (5 osób, 98 godzin) i socjoterapeutycznych (3 osoby).	
Cel szczegółowy: Wsparcie procesu usamodzielnienia				
Zadanie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
14. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla usamodzielnianych wychowanków	Zadanie zrealizowano poprzez: - udzielanie pomocy finansowej	Zadanie zrealizowano poprzez: - udzielanie pomocy finansowej	Zadanie zrealizowano poprzez: - udzielenie pomocy finansowej	Zabezpieczenie potrzeb usamodzielnianych wychowanków.

pieczy zastępczej poprzez pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienia i zagospodarowanie	usamodzielnianym wychowankom wg potrzeb; - udzielenie pomocy rzeczowej usamodzielnianym wychowankom wg potrzeb; - poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne i psychologiczne wg potrzeb.	usamodzielnianym wychowankom wg potrzeb; - udzielanie pomocy rzeczowej usamodzielnianym wychowankom wg potrzeb; - poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne i psychologiczne wg potrzeb, - zorganizowanie w ramach realizowanego projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego" szkolenia z zakresu warsztatów kompetencji społecznych i rozwoju inteligencji emocjonalnej dla młodzieży powyżej 15 roku życia (2 grupy po 15 osób), - zapewnienie możliwości wsparcia w formie pobytu w Mieszkaniu Chronionym w Kątach Wrocławskich, w ramach projektu unijnego „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich).	poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne i psychologiczne wg potrzeb; - udzielnie pomocy rzeczowej poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne i psychologiczne wg potrzeb; - poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne i psychologiczne wg potrzeb, - zapewnienie możliwości wsparcia w formie pobytu w Mieszkaniu Chronionym w Kątach Wrocławskich, w ramach projektu unijnego „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich).	
15. Tworzenie wraz z wychowankami Indywidualnych Programów Usamodzielnienia	Zadanie zrealizowano poprzez: -pomoc w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz wyznaczaniu Opiekuna Usamodzielnienia – w 2018 r. 18 lat ukończyło 23 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast 22 ukończyło 17 lat i rozpoczęło tym samym proces usamodzielnienia.	Zadanie zrealizowano poprzez: - pomoc w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz wyznaczaniu Opiekuna Usamodzielnienia - w 2019 r. 18 lat ukończyło 22 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast 26 ukończyło 17 lat i rozpoczęło	Zadanie realizowane poprzez: - bieżącą pomoc w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz wyznaczaniu Opiekuna Usamodzielnienia.	

		tym samym proces usamodzielnienia.		
16. Zapewnienie miejsc w mieszkaniu chronionym	Z uwagi na przekształcenie Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz remont, mający na celu odpowiednie przekształcenie, zaadoptowanie, wyposażenie pomieszczeń oraz dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (winda, podjazd dla wózków inwalidzkich) Mieszkanie Chronione nie funkcjonowało w 2018 r. W ramach złożonego wniosku projektu unijnego pt. „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich" w roku 2018 prowadzono negocjacje, w wyniku których projekt został pozytywnie zaopiniowany i skierowany do dofinansowania.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zapewnienie 5 miejsc w Mieszkaniu Chronionym w Kątach Wrocławskich – w roku 2019 skorzystało ze wsparcia 3 wychowanków pieczy zastępczej.	Zadanie realizowane poprzez: - zapewnienie miejsc w Mieszkaniu Chronionym w Kątach Wrocławskich – ze wsparcia skorzystało 6 wychowanków (stan na 30.09.2020r.)	
17. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie szkolenia z zakresu warsztatów kompetencji społecznych dla dzieci poniżej 15 roku życia (10 osób) i powyżej 15 (6 osób) roku życia, warsztaty z przedsiębiorczości dla młodzieży powyżej 15 roku życia (6 osób) oraz trening umiejętności społecznych dla dzieci poniżej 15 roku życia (10 osób).	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie 2 edycji szkolenia dla opiekunów usamodzielnienia w dniach od 19 października 2019 r. do 27 października 2019 r. w łącznym wymiarze 40 godzin. W szkoleniu wzięło udział 17 osób; - zapewnienie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej wsparcia psychologa, pracownika socjalnego, doradcy zawodowego oraz pośrednika pracy.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zorganizowanie szkolenia dla opiekunów usamodzielnienia w dniach od 1 do 3 lipca w łącznym wymiarze 20 godzin. W szkoleniu wzięło udział 6 osób; - zapewnienie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej wsparcia psychologa, pracownika socjalnego, doradcy zawodowego, ośrednika pracy oraz brokera edukacyjnego w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego".	

8. Projekt „Aktywni mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowano poprzez: - promocję projektu oraz rekrutację uczestników (zaproszono do udziału 29 osób).	Zadanie zrealizowano poprzez: - zapewnienie specjalistycznego poradnictwa o charakterze prawnym, rodzinnym i psychologicznym oraz usługi coacha, a także spotkania z brokerem edukacyjnym – zrekrutowano 33 osoby.	Nie dotyczy – projekt „Aktywni mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego" zakończył się w 2019 r.	
Cel szczegółowy: Podnoszenie jakości usług na rzecz pieczy zastępczej				
Zadania	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
19. Dostosowanie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej do zapisów ustawy.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zatrudnienie 9 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy uczestniczyli łącznie w 12 szkoleniach.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zatrudnienie 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym jednego w ramach projektu unijnego, którzy uczestniczyli łącznie w 12 szkoleniach.	Zadanie zrealizowano poprzez: - zatrudnienie 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym jednego w ramach projektu unijnego. Proces szkoleniowy jest w trakcie bieżącej realizacji w znaczącym związku z obowiązującym w kraju stanem epidemii.	Zwiększenie kwalifikacji i wsparcie kadry PCPR, zwieszenie dostępności usług innych specjalistów i instytucji dla rodzin zastępczych.
20. Podnoszenie wiedzy i umiejętności oraz wsparcie pracowników PCPR poprzez szkolenia, konferencje, seminaria.	Zadanie zrealizowano poprzez: - udział pracowników PCPR (w tym pracowników Działu Wsparcia Rodziny) w licznych szkoleniach, konferencjach, seminariach.	Zadanie zrealizowano poprzez: - udział pracowników PCPR (w tym pracowników Działu Wsparcia Rodziny) w licznych szkoleniach, konferencjach, seminariach.	Zadanie realizowane w miarę możliwości z uwagi na stan pandemii COVID-19 poprzez: - udział pracowników PCPR (w tym pracowników Działu Wsparcia Rodziny) w szkoleniach.	
21. Rozwój wolontariatu dla dzieci w pieczy zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - przeprowadzenie 36 spotkań indywidualnych z kandydatami na wolontariuszy oraz zrekrutowanie w 2018 r. 14 nowych wolontariuszy do stałej, systematycznej pracy z	Zadanie zrealizowano poprzez: - przeprowadzenie spotkań indywidulanych z 23 kandydatami na wolontariuszy oraz monitorowanie i wspieranie pracy zrekrutowanych wolontariuszy.	Zadanie zrealizowano poprzez: -przeprowadzenie spotkań indywidualnych z 17 kandydatami na wolontariuszy, a także monitorowanie oraz wspieranie pracy 2 zrzeszonych w PCPR wolontariuszy,	

	rodzinami zastępczymi.		którzy wykonywali swoje obowiązki w ramach podpisanego z PCPR „Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariusza". Z uwagi na stan epidemii w kraju działania wolontariackie zostały zawieszone z uwagi na profilaktykę oraz przeciwdziałanie COVID-19.	
22. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, placówkami oświatowymi, służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia systemu pieczy zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, placówkami oświatowymi, służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia systemu pieczy zastępczej.	Zadanie zrealizowano poprzez: - stałą współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, placówkami oświatowymi, służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia systemu pieczy zastępczej.	
23. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.	Zadanie zrealizowano postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	Zadanie zrealizowano w postaci zapewnienia rodzinom zastępczym i dzieciom w nim przebywającym, a także wychowankom pieczy instytucjonalnej, szkoleń dedykowanych do podniesienia poziomu ich kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, a także predyspozycji miękkich u wychowanków.	
Cel szczegółowy	Rozwój Rodzinnej Pieczy Zastępczej			
Zadanie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty

24. Plan Rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2018 - 2020	Zadanie zrealizowano częściowo poprzez: - utworzenie 1 Rodzinnego Domu Dziecka(zaplanowano 1), - utworzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej (zamiast zaplanowanych 2).	Zadanie zrealizowano częściowo poprzez: - utworzenie 1 Rodzinnego Domu Dziecka (zaplanowano 1), - utworzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej (zamiast zaplanowanych 2).	Zadanie zrealizowano częściowo poprzez: - utworzenie 1 Rodzinnego Domu Dziecka - (stan na 31.10.2020 r.) -zaplanowano 1, - nie utworzono rodzin zastępczych zawodowych (zaplanowano 2).	Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących Rodzinne Domy Dziecka.
Cel Szczegółowy	Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej			
Zadanie:	2018 – 2019			Efekty
25. Przebudowa infrastruktury" i remont Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych typu Socjalizacyjnego Nr 1 i Nr 2 w ramach projektu pn. „Zwiększenie dostępu do usług społecznych poprzez przebudowę, remont i wyposażenie Domu Dziecka w Kątach Wrocławskich"	Zadanie zrealizowano w latach 2018 – 2019 w ramach projektu unijnego pn. „Zwiększenie dostępu do usług społecznych poprzez przebudowę, remont i wyposażenie Domu Dziecka w Kątach Wrocławskich" W ramach projektu dokonano remontu i przebudowy infrastruktury dwóch obiektów placówki oraz łącznika. Zakupiono pełne wyposażenia placówek, między innymi: sprzęt komputerowy, niezbędne umeblowanie, urządzenia AGD, materiały do zajęć socjotechnicznych i psychoedukacyjnych. Wyposażono łazienki i kuchnie. Przeprowadzono prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów: wybudowano nowe boisko wielofunkcyjne dedykowane do gry w piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę i piłkę ręczną, zagospodarowano teren poprzez wybudowanie wiaty z grillem na zajęcia integracyjne i placu rekreacyjnego tzw. „siłowni" oraz urządzenia terenów zielonych wraz z małą architekturą w postaci ścieżek i ogrodzenia.			Poprawa standardu wyposażenia Placówek oraz poczucia bezpieczeństwa dzieci na terenie Placówek. Znacząca poprawa estetyki terenu przyległego.
26. Realizowanie zadań wynikających z projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Efekty
	W ramach doskonalenia zawodowego pracowników, kadra wychowawcza i specjalistyczna placówek uczestniczyła w szkoleniu „Praca wychowawcza na rzecz wychowanków Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich" przygotowane w ramach projektu „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego" przez PCPR w dniach 6 – 8 listopada 2019 r. Wychowankowie Placówek uczestniczyli także w szkoleniu pt. „Gra symulacyjna - Krok w przyszłość" w ramach ww. projektu unijnego dla dzieci i młodzieży powyżej 15 roku oraz w szkoleniu.			Wsparcie kadry Placówek i zwiększenie jej kwalifikacji, a także rozwój kompetencji opiekuńczo - wychowawczych u wychowawców Placówek.

Tabela nr 12.
Liczba planowanych i utworzonych rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego w latach 2018 – 2020

Rodziny zastępcze zawodowe (w tym pogotowia rodzinne)	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	planowane	utworzone	planowane	utworzone	planowane	utworzone
	+2	+1	+2	+1	+2	0
Rodzinne Domy Dziecka	+1	+1	+1	+1	+1	+1

Założenia zawarte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2018 – 2020 (tabela nr 12) zostały zrealizowane w całości w zakresie dotyczącym utworzenia Rodzinnych Domów Dziecka oraz częściowo w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych zawodowych, w tym:

- w 2018 r.:
  - utworzono jedną rodzinę zastępczą zawodową (przekształcenie z Rodzinnego Domu Dziecka),
  - utworzono jeden Rodzinny Dom Dziecka (przekształcenie z rodziny zastępczej zawodowej),
- w 2019 r.:
  - utworzono jedną rodzinę zastępczą zawodową (przekształcenie z Rodzinnego Domu Dziecka),
  - utworzono jeden Rodzinny Dom Dziecka (przekształcenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego),
- w 2020 r.:
  - utworzono jeden Rodzinny Dom Dziecka (przekształcenia wieloletniej rodziny zastępczej niezawodowej i spokrewnionej),
  - na czas sporządzania przedmiotowego Programu, żadna z przeszkolonych rodzin nie złożyła wniosku o przekształcenie w rodzinę zastępczą zawodową, co także wynika z faktu, iż poza ukończonym szkoleniem rodzina zobowiązana jest do posiadania co najmniej 3 - letniego doświadczenia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej.

Opiekę nad rodzinami zastępczymi w Powiecie Wrocławskim sprawują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy Zespołu ds. poradnictwa specjalistycznego – pracownik socjalny i starszy specjalista pracy z rodziną, wspierani przez psychologów i pedagogów.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2018 – 2020 finansowany był ze środków ujętych w budżecie Powiatu Wrocławskiego, pochodzących ze środków: własnych Powiatu Wrocławskiego, unijnych, budżetu państwa, samorządów gminnych i powiatowych.

W 2018 r. pomoc pieniężna dla rodzinnej pieczy zastępczej została wypłacona w łącznej wysokości 4.211.216,12 zł, w tym: 2.403.835,69 zł (świadczenia na rodziny zastępcze), 384.322, 94 zł (świadczenia dla Rodzinnych Domów Dziecka), 106.136,35 zł (środki na utrzymanie domu, remont itp.), 1.262.921,14 zł (dodatek wychowawczy dla Rodzin Zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka).

W 2018 r. na działalność Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich przeznaczono łącznie kwotę 1.223.840,68 zł.

W 2019 r. pomoc pieniężna dla rodzinnej pieczy zastępczej została wypłacona w łącznej wysokości 4.234.532,96 zł, w tym: 2.492.746,00 zł (świadczenia na rodziny zastępcze), 402.488,00 zł (świadczenia dla Rodzinnych Domów Dziecka), 108.688,96 zł (środki na utrzymanie domu, remont itp.), 1.230.610 zł (dodatek wychowawczy dla Rodzin Zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka).

W 2019 r. na działalność 3 Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich przeznaczono łącznie kwotę 1.323.890,05 zł.

W 2020 r. pomoc finansowa realizowana jest na bieżąco. Na dzień 31 października 2020 r. wydatkowano łącznie 3.487.339,17 zł na świadczenia finansowe rodzinnej pieczy zastępczej, zaś na działalność 3 Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich przeznaczono łącznie kwotę 1.207.680,25 zł.

Zadania, o których mowa w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020 finansowane także były ze środków zewnętrznych – unijnych w ramach:

a) projektu pn. „Aktywni mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – konkursy horyzontalne.

   Całkowita wartość projektu wynosiła 822.776,26 zł, w tym dofinansowanie 699.286,26 zł i wkład własny 123.490,00 zł,

b) projektu pn. „Zwiększenie dostępu do usług społecznych poprzez przebudowę, remont i wyposażenie Domu Dziecka w Kątach Wrocławskich" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 6 Infrastruktura

spójności społecznej, Działanie 6.1 Inwestycje w działania społeczne, Poddziałanie 6.1.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną.

Całkowita wartość projektu wynosiła 3.307.806,95 zł, w tym dofinansowanie 2.523.085,23 zł i wkład własny 784.721,72 zł,

c) projektu pn. „Piecza Zastępcza siłą Powiatu Wrocławskiego", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.

Całkowita wartość projektu wynosi 1.597.166,40 zł, w tym dofinansowanie 1.513.166,40 zł i wkład własny 84.000,00 zł,

d) projektu pn. „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne, Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.

Całkowita wartość projektu wynosi 516.610,00 zł, w tym wartość dofinansowania 487.810,00 zł,

e) projektu pn. „W rodzinie jest MOC", realizowanego z Gminą Siechnice, będącą liderem Projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych - konkursy horyzontalne.

Całkowita wartość projektu wynosi 1.300.111,20 zł, w tym wartość dofinansowania 1.234.111,20 zł. Wysokość dofinansowania dla Partnera projektu – Powiatu Wrocławskiego to kwota w wysokości 540.426,40 zł, w tym wkład własny partnera wynosi 66.000,00 zł.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2018 – 2020 uwzględniano w treści corocznych sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Celem ewaluacji jest wskazanie zmian osiągniętych dzięki wprowadzeniu Programu, jak również pozyskiwanie informacji odnośnie zapotrzebowania Powiatu Wrocławskiego na tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej w kolejnych latach.

Ewaluacji Programu dokonano w oparciu o analizę danych własnych, przede wszystkim liczbowych, jak również informacji pozyskanych od współpracujących instytucji, a otrzymane wyniki stanowią uzupełnienie diagnostyczne do dalszego opracowania założeń Programu.

VI. Analiza SWOT systemu pieczy zastępczej Powiatu Wrocławskiego

Przed procesem formułowania celów Programu, analizie SWOT poddano założenie, że rodzina stanowi fundament kapitału społecznego i tak rozumiana, powinna być podmiotem oddziaływań samorządów lokalnych, w tym samorządu powiatowego.

Analiza SWOT pozwala na podkreślenie zarówno mocnych i słabych stron funkcjonowania pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim, jak również szans i zagrożeń, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Mocne strony wspomagają budowę systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jak również osłabiają zagrożenia realizacji Programu. Natomiast słabe strony mogą utrudniać lub nawet uniemożliwiać realizację założonych celów.

Mocne strony	Słabe strony
- wykwalifikowana i doświadczona kadra pracowników, podnosząca swoje kompetencje zawodowe, - stały kontakt i współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z jednostkami współpracującymi, - funkcjonowanie poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne), - prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, - organizowanie szkoleń dla przedstawicieli pieczy zastępczej, - wysoki standard opieki i wychowania w pieczy zastępczej instytucjonalnej, - integracja środowiska zastępczego podczas organizowanych imprez okolicznościowych, - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i wolontariatu, - funkcjonowanie zawodowych form pieczy zastępczej, - wysoki standard funkcjonowania Mieszkania Chronionego dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, - udzielanie wsparcia specjalistycznego pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, - realizacja projektu unijnego „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich”.	- niewystarczająca liczba rodzin zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, - niewystarczająca liczba rodzinnych domów dziecka, - ograniczona dostępność specjalistów do pracy z dzieckiem i rodziną (m.in. psychiatra dziecięcy, neurolog, seksuolog dziecięcy, diagności w kierunku FAS, FASAP, genetycy), - ograniczony dostęp do specjalistów leczenia uzależnień od Internetu, - wysoki poziom bezradności opiekuńczo -wychowawczej rodziców biologicznych, - brak pozytywnych wzorców w rodzinach dysfunkcyjnych, - niewystarczająca ilość asystentów rodziny, - niewystarczająca ilość organizacji pozarządowych na poziomie gminnym działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - słaba efektywność pracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, - niewystarczająca liczba placówek wsparcia dziennego, - brak rodzin wspierających, - wypalenie zawodowe rodzin zastępczych, - problemy wychowawcze w rodzinach zastępczych.
Szanse	**Zagrożenia**
- promowanie rodzicielstwa zastępczego i wolontariatu – współpraca z lokalnymi mediami, - pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, - dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania, - stałe szkolenie i doskonalenie kadry, - współpraca z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dziecku powrotu do rodziny, - efektywna współpraca z asystentami rodziny, - interdyscyplinarna współpraca służb pomocowych,	- postępująca degradacja wartości rodzinnych, - nieporadność opiekuńczo - wychowawcza rodzin naturalnych, - brak gotowości i woli rodziców biologicznych do odzyskania władzy rodzicielskiej, - zmniejszenie liczby rodzin zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, - zmniejszenie liczby rodzinnych domów dziecka,

-prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie wsparcia funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin.	- utrzymujący się w kraju stan epidemii SARS COV-2 i obowiązujący reżim sanitarny może zminimalizować możliwości promujące rodzicielstwo zastępcze i wolontariat, pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i wolontariuszy, sporządzania opinii, a w konsekwencji organizacji szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, - utrzymujący się stan epidemii SARS COV-2 i obowiązujący reżim sanitarny może zminimalizować jakość udzielanego wsparcia specjalistycznego wymagającego bezpośredniego kontaktu z rodziną i dzieckiem.

VII. Cele ogólne i szczegółowe oraz przewidziane efekty Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

W założeniach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych będzie przynosił pożądane efekty, jeśli położy się szczególny nacisk na profilaktykę, pracę z rodziną biologiczną, wsparcie tejże rodziny w sytuacji trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno stanowić ostateczne działanie, które winno być poprzedzone wszystkimi dostępnymi działaniami ukierunkowanymi na pracę z rodziną biologiczną i pomocą w wyjściu przez nią z trudnej sytuacji, w której się znalazła.

Dziecko w pieczy zastępczej umieszcza się na czas określony. Zakłada się, że celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie biologicznej, aby dziecko jak najszybciej mogło powrócić pod ich opiekę. Warunkiem skuteczności udzielanej pomocy jest dokładne rozpoznanie potrzeb dziecka i rodziny oraz dostosowanie do nich form i sposobów wsparcia. Przedmiotowy plan działań jest spójny z preambułą do ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, gdzie najważniejszą podkreślaną wartością jest dobro dziecka oraz wartość rodziny, możliwości wzrastania w środowisku rodzinnym cyt.: *Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.*

Zaznacza się tu potrzeba opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśla kierunki działań w perspektywie 3 – letniej, gdzie głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych

i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, właściwych warunków finansowania rodzin zastępczych oraz ich wspierania ze strony instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, kompatybilnie z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wrocławskim na lata 2016-2025.

Głównym celem Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2023 jest WZMOCNIENIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Cel ten rozwinięty został o następujące cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działań Powiatu Wrocławskiego w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy finansowej i specjalistycznego wsparcia.
4. Podnoszenie jakości usług na rzecz pieczy zastępczej.
6. Wsparcie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
7. Nadzór nad instytucjonalną pieczą zastępczą.
8. Wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.

VIII. Czas realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 i zakładane rezultaty

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej realizowany będzie w latach 2021 – 2023. Zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

1. Zwiększenie liczby podejmowanych inicjatyw dotyczących promocji zastępczych form opieki rodzinnej.
2. Zwiększenie liczby osób gotowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym także rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.
3. Rozwój kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin i zapewnienie wsparcia finansowego.
4. Zapewnienie i utrzymanie prawidłowego sprawowania opieki nad małoletnimi przebywającymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwiększenie kwalifikacji kadry przedstawicieli pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Wrocławskiego.
5. Zabezpieczenie potrzeb usamodzielnianych wychowanków.

IX. Harmonogram realizacji zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

CEL GŁÓWNY: WZMOCNIENIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

CEL SZCZEGÓŁOWY:	**PROMOWANIE IDEI RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
1. Organizowanie szkoleń, inicjatyw, konferencji promujących rodziną pieczę zastępczą.	PCPR	2021 – 2023	Zwiększenie liczby podejmowanych inicjatyw dotyczących promocji zastępczych form opieki rodzinnej.	na bieżąco, wg możliwości	Liczba organizowanych szkoleń, inicjatyw, konferencji promujących rodzinną pieczę zastępczą.
2. Organizowanie Pikniku Rodzinnego dla rodzin zastępczych i opiekunów Rodzinnych Domów Dziecka z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i Dnia Dziecka.	PCPR	2021 – 2023		raz w roku (czerwiec)	Liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodzicielstwa zastępczego.
3. Promowanie idei pieczy zastępczej poprzez media: stronę internetową PCPR, gazety lokalne.	PCPR	2021 – 2023		na bieżąco	Liczba opublikowanych materiałów promocyjnych w mediach.
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**ROZWÓJ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
4. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.	PCPR	2021 – 2023	Zwiększenie liczby osób gotowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym także rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	na bieżąco	Liczba pozyskanych kandydatów.
5. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	PCPR	2021 – 2023		jeden/dwa razy w roku	1. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. 2. Liczba przeszkolonych osób.
6. Podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych poprzez szkolenia lub warsztaty.	PCPR	2021 – 2023		jeden/dwa razy w roku	Liczba szkoleń lub warsztatów dla rodzin zastępczych.
7. Realizacja planu rozwoju rodzinnych	PCPR	2021 – 2023		na bieżąco	Liczba utworzonych rodzin

form pieczy w latach 2021 -2023. (Tabela nr 13)					zastępczych i RDD.
8. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	PCPR	2021 – 2023		na bieżąco	Liczba zorganizowanych grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**ZAPEWNIENIE RODZINOM ZASTĘPCZYM POMOCY FINANSOWEJ I SPECJALISTYCZNEGO WSPARCIA**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
9. Zapewnienie wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin zastępczych poprzez poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, itp.	PCPR, organizacje pozarządowe, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	2021 – 2023	Rozwój kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin i zapewnienie wsparcia finansowego	na bieżąco	1.Liczba udzielonego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego. 2. Liczba osób, którym udzielono poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego.
10. Zapewnienie pomocy finansowej dedykowanej pokryciu kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR	2021 – 2023		na bieżąco	1.Wysokości wypłaconych środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. 2.Liczba rodzin, którym wypłacono środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępcze.
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**PODNOSZENIE JAKOŚCI USŁUG NA RZECZ PIECZY ZASTĘPCZEJ**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
11. Podnoszenie wiedzy i umiejętności oraz wsparcie pracowników PCPR poprzez szkolenia, konferencje, seminaria.	PCPR PCUS	2021 – 2023	Zwiększenie kwalifikacji kadry Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz kadry	na bieżąco	1. Liczba pracowników podnoszących swoje kwalifikacje. 2. Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy.

			przedstawicieli pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Wrocławskiego		3. Liczba form podnoszenia wiedzy i umiejętności pracowników.
12. Rozwój wolontariatu dla dzieci w pieczy zastępczej.	PCPR PCUS	2021 – 2023		na bieżąco	1. Liczba zgłoszonych wolontariuszy. 2. Liczba zawartych porozumień wolontariackich. 3. Liczba stale współpracujących wolontariuszy. 4. Liczba akcji promujących wolontariat.
13.Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia systemu pieczy zastępczej.	PCPR PCUS	2021 – 2023		na bieżąco	1.Liczba ośrodków pomocy społecznej objętych współpracą. 2. Liczba sądów rodzinnych. 3. Liczba placówek oświatowych. 4. Liczba pozostałych instytucji działających na rzecz wsparcia pieczy zastępczej.
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**WSPARCIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
14. Realizacja planu rozwoju instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021 -2023. (Tabela nr 14)	PCPR PCUS	2021 – 2023	Zapewnienie i utrzymanie prawidłowego sprawowania opieki nad małoletnimi przebywającymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwiększenie kwalifikacji kadry przedstawicieli pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Wrocławskiego	na bieżąco	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych placówkach opiekuńczo - wychowawczych.
15. Doskonalenie kadry pracowniczej i doposażenie warsztatu pracy.	PCUS PCPR	2021 – 2023		na bieżąco	1. Liczba pracowników podnoszących swoje kwalifikacje. 2. Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy. 3. Liczba form podnoszenia

					wiedzy i umiejętności pracowników.
16. Rozwijanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w oparciu o działania profilaktyczne podejmowane we współpracy z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej.	PCUS	2021 – 2023		na bieżąco	1. Liczba działań profilaktycznych. 2.Liczba współpracujących ośrodków pomocy społecznej.
17. Kształtowanie pozytywnego wizerunku placówek.	PCUS	2021 – 2023		na bieżąco	Liczba działań podjętych w kierunku kształtowania pozytywnego wizerunku placówek.
18. Kontynuacja działań w kierunku poprawy infrastruktury nieobjętej przebudową i remontami.	PCUS	2021 – 2023		wg możliwości	Liczba podjętych działań w kierunku poprawy infrastruktury
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**NADZÓR NAD INSTYTUCJONALNĄ PIECZĄ ZASTĘPCZĄ**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
19. Przeprowadzanie kontroli Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kątach Wrocławskich oraz w Powiatowym Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich.	PCPR	2021 – 2023	Zapewnienie i utrzymanie prawidłowego sprawowania opieki nad małoletnimi przebywającymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	zgodnie z Planami Kontroli Zewnętrznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu w poszczególnych latach	Liczba przeprowadzonych kontroli.
CEL SZCZEGÓŁOWY:	**WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA**				
Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Przewidziane efekty	Częstotliwość	Wskaźniki
20. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej poprzez pomoc pieniężną na kontynuowanie .nauki, na usamodzielnienie i zagospodarowanie	PCPR	2021 – 2023	Zabezpieczenie potrzeb usamodzielnianych wychowanków Zabezpieczenie potrzeb usamodzielnianych wychowanków, wsparcie specjalistyczne, treningi czasu wolnego, kulinarne, budżetowe, itp.	na bieżąco	1. Liczba usamodzielnianych wychowanków, którym udzielono wsparcia. 2. Wysokości wypłaconych środków finansowych na wsparcie rzeczowe finansowe usamodzielnianych wychowanków

					pieczy zastępczej.
21. Tworzenie wraz z wychowankiem Indywidualnych Programów Usamodzielnienia oraz pomoc w wyznaczeniu opiekuna usamodzielnienia	PCPR PCUS	2021 – 2023		na bieżąco	1. Liczba wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia. 2. Liczba utworzonych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia.
22. Zapewnienie miejsc w mieszkaniu chronionym poprzez realizowanie zadań wynikających z projektu „Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne.	PCPR	2021 – 2023		zgodnie z harmonogramem projektu do 28 lutego 2022 r., następnie na bieżąco z uwagi na obowiązek trwałości projektu	1.Liczba złożonych wniosków o przyznanie świadczenia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym. 2. Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących przyznania świadczenia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym. 3. Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących odmowy przyznania świadczenia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym 4.Liczba mieszkańców mieszkania chronionego.

Tabela nr 13.
Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2021 – 2023

PLANOWANE UTWORZENIE	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Rodziny zastępcze zawodowe	+1	+2	+2
Rodzinne Domy Dziecka	+1	+1	+1

Tabela nr 14.
Plan rozwoju instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Wrocławskim w latach 2021 -2023

ZAKŁADANY LIMIT MIEJSC W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego	7	7	7
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1	14	14	14
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2	14	14	14

X. Koordynacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

Programu realizowany jest przez samorząd Powiatu Wrocławskiego, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, równocześnie pełniące rolę Koordynatora Programu. Do zadań Koordynatora Programu należy:

1. Nadzór nad realizacją Programu.
2. Pozyskiwanie partnerów i sponsorów w realizacji Programu.
3. Promocja Programu.
4. Zarządzanie Programu.
5. Monitoring i ewaluacja realizacji Programu.

XI. Zakładane źródła finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

Realizowanie działań programowych będzie się odbywało za pomocą mechanizmów finansowych, które umożliwią jak najpełniejsze i najbardziej skuteczne wykonanie założonych zadań. Istotnym jest, by skorzystać ze środków pochodzących z różnych źródeł, takich jak:

1. Budżet samorządu powiatowego i samorządów gmin.
2. Środki finansowe pozyskane z budżetu państwa.
3. Środki z Funduszy Unii Europejskiej.
4. Inne źródła finansowania.

Planowanie wydatków na konkretne działania dokonywane jest corocznie, z uwzględnieniem informacji o wielkości środków, jakie udało się pozyskać na dany rok.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka na terenie Powiatu Wrocławskiego wynosi obecnie:

- ✓ **w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej**:

a) 9.333,11 zł miesięcznie w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu Interwencyjnego,
b) 7.057,97 zł miesięcznie w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu Socjalizacyjnego Nr 1,
c) 7.927,73 zł miesięcznie w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu Socjalizacyjnego Nr 2,

- ✓ **w rodzinnych formach pieczy zastępczej**:

a) miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosi 1194,00 zł w przypadku dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej(świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania i dodatek wychowawczy), a w przypadku legitymowania się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności dodatek w kwocie 211,00 zł miesięcznie,
b) średni miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosi 1.552,00 zł w przypadku dziecka umieszczonego w niezawodowej rodzinie zastępczej (świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania i dodatek wychowawczy), a w przypadku legitymowania się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności dodatek w kwocie 211,00 zł miesięcznie,
c) średni miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosi 1.702,67 zł w przypadku dziecka umieszczonego w zawodowej rodzinie zastępczej (przy 3 dzieci w rodzinie zastępczej),
d) średni miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosi 1.076,90 zł w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka (przy 8 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka).

XII. Ewaluacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

Przedmiotem ewaluacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wrocławskim na lata 2021 – 2023 będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę informacji dotyczących danych własnych, zarówno liczbowych, jak i opartych na wypowiedziach zainteresowanych osób (opiekunów, rodziców, dzieci) oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych.

Monitorowanie Programu będzie dokonywane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich i uwzględniane w treści corocznego sprawozdania z działalności jednostek.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznanych potrzeb oraz wymogów prawnych.